

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00 Brno

Brno 23.9.2013
SRS 051438/2013

Zpráva č. 18 oblastního odboru BRNO o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 26.8.– 22.9.2013

1. Počasí

Příchod pozdního léta byl zpočátku ve znamení zatažené oblohy, denní teploty se pohybovaly kolem 15-23 °C, noční v rozmezí 10 -13 °C, lokálně se objevily ranní mlhy. Postupné oteplení na 20-25 °C trvalo jen pár dní, poté opět přišlo mírné ochlazení na 20 °C přes den. Uprostřed sledovaného období se vrátilo letní počasí s teplotami od 23-28 °C, s jasnou až polojasnou oblohou. V noci se teploty pohybovaly kolem 15 °C. Poslední dekáda sledovaného období byla ve znamení proměnlivé oblačnosti a vydatných srážek. V noci teploty klesaly již pod 10 °C a přes den se pohybovaly v rozmezí 14-18 °C, častěji se vyskytovaly ranní mlhy. Celkový úhrn srážek za období dle lokalit 50-65 mm.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Srážky trvalejšího charakteru zastavily sucho, které ohrožovalo všechny polní plodiny.

Bylo dokončeno setí ozimých řepok a ošetření výdrolů obilnin. Probíhá příprava půdy na setí ozimých obilnin a setí ozimů, dále sklizeň zeleniny, ovoce a kukuřice. Začala sklizeň cukrovky, jablek a révy vinné.

OBILNINY

VÝDROL PŠENICE OZIMÉ

První výskyt imag kříška polního (*Psammotettix alienus*) na výdrolu byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Prakšice, 4.9., Nedakonice, 5.9., Uherský Ostroh, 10.9.), Zlín (Spytihněv, 5.9.), Břeclav (Horní Bojanovice, 19.9.).

VÝDROL JEČMENE JARNÍHO

První výskyt imag kříška polního (*Psammotettix alienus*) na rostlinách byl zjištěn smýkáním na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 29.8.).

KUKUŘICE (RF 87-99 BBCH)

Růstová fáze: fyziologická zralost: černá skvrna /vrstva na bázi/ zrna: asi 60% sušiny v zrně až sklizňová zralost- plodina sklizena

První výskyt **bělorůžové hniloby obilek kukuřice (*Fusarium spp.*)** na palicích byl zaznamenán na okrese Blansko (Lysice, 2.9.), Zlín (Kvítkovice u Otrokovic, 27.8.), Uherské Hradiště (Kunovice, 5.9.). Lokálně střední výskyt na palicích byl objeven na okrese Brno-venkov (Pohořelice nad Jihlavou), Vyškov (Otnice, Šaratice, 18.9.).

První výskyt **obecné snětivosti kukuřice (*Ustilago maydis*)** zjištěn na okrese Blansko (Lysice, 2.9.), Vyškov (Otnice, Šaratice, 18.9.).

První výskyt **rzivosti kukuřice (*Puccinia sorghi*)** na listech byl objeven na okrese Blansko (Drnovice, 11.9.).

Další vrchol letu imag **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*)** do feromonového lapače, se silnou intenzitou byl zjištěn na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 5.9.; Bohutice, 6.9.), Břeclav (Horní Bojanovice, 18.9.). Lokálně silný výskyt imag na rostlinách byl pozorován na okrese Brno-venkov (Pohořelice nad Jihlavou), Zlín (Kvítkovice u Otrokovic, 4.9.), Vyškov (Otnice, 18.9.). Po celé období silný výskyt imag zjištěn ve feromonovém lapači na okrese Blansko (Lysice).

Pozorování se provádí v porostech všech typů kukuřic v oblasti kontinuálního šíření, přednostně na pozemcích osetých kukuřicí i v předchozím roce nebo s výskytem plevelných rostlin – výdrolu kukuřice v následné plodině v předchozím roce, nebo na pozemcích se zkráceným osevním postupem. Monitoring výskytu dospělců na lepových deskách se provádí minimálně jednou týdně v období od 20. června do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při setí nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujícím práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

První výskyt housenek **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)** v palicích a stéblech byl zjištěn v okrese Vsetín (Lhota u Kelče, 27.8.), Břeclav (Horní Bojanovice, 18.9.). ***Preventivní metodou ochrany je dodržování osevního postupu (nepěstovat kukuřici po kukuřici) a hluboká orba.***

Účinnost chemické a biologické ochrany je závislá na přesné signalizaci výskytu dospělců v porostu kukuřice. Výsledky monitoringu letové aktivity pomocí světelných lapáků jsou pravidelně aktualizovány na webových stránkách srs: <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/nalety-skudcu-do-svetelnych-lapacu.html>. Optimální termín chemického ošetření nastává v době, kdy se z prvních nakladených snůšek začínají líhnout housenky, tj. když ve vajíčkách prosvítá tvar housenky s tmavě pigmentovanou hlavou.

Lokální střední až silné poškození **ptáky (Aves)** palic bylo sledováno na okrese Brno-venkov (Pohořelice nad Jihlavou).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 11-15 BBCH)

Růstová fáze: 1. pravý list vyvinutý až 5. pravý list vyvinutý

První výskyt **plísňě brukvovitých (*Peronospora parasitica*)** na listech byl objeven na okrese Brno-venkov (Pohořelice nad Jihlavou, 10.9.).

První výskyt okřídlené samičky a larev **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** na listech byl nalezen na okrese Znojmo (Krhovice, 19.9.).

První výskyt imag **pílatky řepkové (*Athalia rosae*)** na rostlinách a v Mörickeho misce byl pozorován na okrese Brno-venkov (Pohořelice nad Jihlavou, 4.9.) a Znojmo (Krhovice, 5.9.).

První výskyt imag **dřepčíka olejového (*Psylliodes chrysocephala*)** v Mörickeho miskách byl zjištěn na okrese Blansko (Drnovice, 18.9.).

První výskyt imag **dřepčíka černého (*Phyllotreta atra*)** v Mörickeho miskách byl zaznamenán na okrese Blansko (Drnovice, 18.9.), Brno-venkov (Pohořelice nad Jihlavou, 4.9.) a Znojmo (Krhovice, 5.9.).

První výskyt housenek **běláska (*Pieris spp.*)** na listech byl sledován na okrese Brno-venkov (Pohořelice nad Jihlavou, 10.9.) a Znojmo (Krhovice, 12.9.).

SLUNEČNICE ROČNÍ (RF 81-87 BBCH)

Růstová fáze: začátek zrání: semena ve vnější třetině terče černá; slupka (oplodí) semen tvrdá, zadní strana úboru ještě zelená až fyziologická zralost: zadní strana úboru žlutá; krycí listy ze 3/4 hnědé; vlhkost semen 20 – 25%

První výskyt **septoriové skvrnitosti slunečnice (*Septoria helianthi*)** na listech byl zjištěn na okrese Blansko (Pamětice na Moravě, 28.8.).

Na okrese Blansko (Pamětice na Moravě, 28.8.) zaznamenán lokálně střední výskyt **plísňě slunečnice (*Plasmopara halstedii*)** na listech.

První výskyt **alternáriové skvrnitosti slunečnice (*Alternaria spp.*)** na úborech byl pozorován na okrese Znojmo (Načeratice, 29.8.). Plošné střední až silné výskyty byly nalezeny na okrese Brno-venkov (Vlasatice) a Znojmo (Dyjákovice, Hrádek u Znojma, Načeratice).

První výskyt **šedé plísňovitosti slunečnice (*Botrytis cinerea*)** na úborech byl objeven na okrese Znojmo (Dyjákovice, 6.9.). Lokální střední výskyt byl zjištěn na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma).

OKOPANINY

ŘEPA OBECNÁ CUKROVÁ (RF 39-49 BBCH)

Růstová fáze: plodina úplně zapojena v porostu, listy pokrývají 90% povrchu půdy a kořen dosáhl sklizňové velikosti

Plošné střední výskyty **cerkosporové listové skvrnitosti řepy (*Cercospora beticola*)** na listech byly sledovány na okrese Brno-venkov (Vlasatice) a Znojmo (Dyjákovice, Hrádek u Znojma).

První výskyt **černě řepy (*Cladosporium cladosporioides*)** na listech byl nalezen na okrese Brno-venkov (Vlasatice, 29.8.) a Znojmo (Hrádek u Znojma, 6.9.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 85-89 BBCH)

Růstová fáze: pokročilé zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zbarvení až konzumní zralost, plody mají typickou chuť a optimální pevnost

Laboratorně potvrzená **fytoplazmová proliferace jabloně (*Apple proliferation phytoplasma*)** na větvích byla nalezena na okrese Znojmo (Ratišovice) a Blansko (Lysice, 5.9.).

Konec letu imag **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** do feromonového lapače byl pozorován na okrese Znojmo (Citonice, 15.8.).

Další vrchol letu imag **obaleče jabloňového (*Hedía nubiferana*)** do feromonového lapače se slabou intenzitou byl zjištěn na okrese Znojmo (Citonice, 9.9.).

Další vrchol letu imag **obaleče slivoňového (*Grapholita lobarzewskii*)** do feromonového lapače se střední intenzitou byl zaznamenán na okrese Znojmo (Citonice, 5.9.).

Další vrchol letu imag **obaleče trnkového (*Grapholita janthinana*)** do feromonového lapače se střední intenzitou byl sledován na okrese Znojmo (Citonice, 5.9.).

Konec letu imag **obaleče zimolezového (*Adoxophyes orana*)** do feromonového lapače byl pozorován na okrese Znojmo (Citonice, 5.8.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu první nebo druhé generace. Proti první generaci se ošetřuje jen při malé násadě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonovém lapači. Ošetření proti druhé generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při dvou až tří denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možno ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

HRUŠEŇ (RF 85-87 BBCH)

Růstová fáze: pokročilé zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zbarvení až sklizňová zralost

První výskyt **rzivosti na plodech (*Gymnosporangium sabinae*)** byl zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 10.9.). Plošný střední výskyt na listech byl zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 10.9.).

Peckoviny

BROSKVOŇ (91 BBCH)

Růstová fáze: ukončen růst letorostů, terminální pupen vyvinut, listy ještě úplně zelené

Laboratorně potvrzená **fytoplazmová žloutenka broskvoně (*European stone yellows phytoplasma*)** na větvích byla nalezena na okrese Znojmo (Slup).

Další vrchol letu imag **obaleče východního (*Grapholita molesta*)** do feromonového lapače byl objeven na okrese Znojmo (Těšetice u Znojma).

MERUŇKA (RF 91 BBCH)

Růstová fáze: ukončen růst letorostů, terminální pupen vyvinut, listy ještě úplně zelené

Laboratorně potvrzená **fytoplazmová žloutenka meruňky (*European stone yellows phytoplasma*)** na větvích byla sledována na okrese Znojmo (Hnanice, Slup, Troskotovice).

SLIVONĚ (RF 87-89 BBCH)

Růstová fáze: sklizňová zralost až konzumní zralost, plody mají typickou chuť a optimální pevnost

Laboratorně potvrzený výskyt **virových neštovic slivoně (*Plum pox virus, PPV*)** byl zjištěn na okrese Znojmo (Micmanice, Miroslav, Ratišovice, Trnové Pole), Blansko (Lysice, 27.8.).

Na okrese Blansko (Lysice, 29.8.) sledován první výskyt roztoče **hálčivce višňového (*Aculus fockeui*)** na listech.

Další vrchol letu **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** do feromonového lapače se střední intenzitou byl zjištěn na okrese Znojmo (Citonice, 9.9.). Na okrese Blansko (Lysice, 12.9.) zjištěn první výskyt housenek 2. generace v plodech slivoní (červivost plodů) na pozdějších odrůdách.

RÉVA VINNÁ (RF 85-89 BBCH)

Laboratorně potvrzené **fytoplazmové žloutnutí a červenání listů révy (*Potato stolbur phytoplasma*)** na letorostech bylo objeveno na okrese Znojmo (Borotice nad Jeřiškou, Hnanice, Hrádek u Znojma, Olbramovice u Moravského Krumlova).

Pokračují velmi silné výskyty **padlí révy (*Erysiphe necator*)** na listech a hroznech ohrožených lokalit na okrese Brno-venkov (Přibice) a Znojmo (Hrádek u Znojma, Vrbovec), ohniskový silný výskyt na bobulích zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 19.9.).

První výskyt **šedé hniloby hroznů révy (*Botrytis cinerea*)** na hroznech byl nalezen na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 30.8.), Uherské Hradiště (Polešovice, 5.9.), Břeclav (Němčičky, 19.9.).

První výskyt imag **ostnohřbetky ovocné (*Stictosephala bisonia*)** na lepové desce byl zaznamenán na okrese Znojmo (Vrbovec).

Lokálně silný výskyt poškozených bobulí **vosou obecnou (*Vespula vulgaris*)** byl objeven na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, Tasovice nad Dyjí).

ZELENINA

MRKEV (RF 49 BBCH)

Růstová fáze: ztlušťovací růst ukončen, dosažena konečná velikost a tvar kořene

U drobného pěstitele na okrese Blansko (Lysice, 26.8.) objeven výskyt **merule mrkvové (*Trioza apicalis*)**.

TYKEV OBECNÁ (RF 87 BBCH)

Růstová fáze: 70% plodů dosáhlo druhového zbarvení zralých plodů

Plošné silné výskyty **padlí dýňovitých (*Podospaera fuliginea*)** na listech byl zjištěn na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, Krhovice, Načeratice, Velký Karlov). Na okrese Blansko (Blansko, 26.8.) zaznamenán první výskyt.

OKURKA SETÁ (RF 79-97 BBCH)

Růstová fáze: 9. plod nebo více na hl. výhonu dosáhl typickou velikost a tvar až rostlina odumřela

První výskyt plísně dýňovitých (*Pseudoperonospora cubensis*) na listech zaznamenán na okrese Blansko (Blansko, 26.8.).

Laboratorně potvrzený výskyt gumovitosti okurky (*Cladosporium cucumerinum*) na listech ve foliovníku na okrese Blansko (Blansko, 2.9.).

Na okrese Blansko (Blansko, 26.8.) zaznamenáno ve foliovníku silné poškození molicí skleníkovou (*Trialeurodes vaporariorum*) na listech .

ZELÍ HLÁVKOVÉ (RF 45-49 BBCH)

Růstová fáze: dosažení 50% očekávaného průměru hlávky až dosažena typická velikost, tvar a pevnost hlávky

První výskyt plísně brukvovitých (*Hyaloperonospora parasitica*) na starších listech byl sledován na okrese Blansko (Bořitov, 30.8.).

OKRASNÉ KVĚTINY

MACEŠKA

Na okrese Blansko (Blansko, 26.8.) byl laboratorně potvrzen výskyt padání klíčících rostlin macešky (*Rhizoctonia solani*). Choroba způsobila odumření téměř 2000 kusů mladých rostlin.

Světelný lapač

První výskyt imag černopásky bavlníkové (*Heliothis armigera*) byl zjištěn 23.8. v okrese Uherské Hradiště (Chylice).

Za oblastní odbor Brno zpracovala: Ing. Eliška Kopřivová